

Lời phát biểu của các đại biểu: Trần Phước Hình, Trương Nghiệp Vũ, Nguyễn Tài, Nguyễn Thiết Hùng, Phùng Văn Tửu, Huỳnh Văn Hoàng, Nguyễn Tài, Phùng Văn Tửu về bầu cử và ứng cử Quốc hội trong dự thảo Hiến pháp tại phiên họp ngày 7.4.1992

Thì cũng nhất thiết phải có điều kiện, chứ không phải là giống như dự thảo ghi ở điều luật này để làm cơ sở cho việc cụ thể hóa quyền này ở Luật Bầu cử. Tôi đề nghị ghi thêm một đoạn ở phía dưới là pháp luật quy định điều kiện ứng cử và thể thức thực hiện quyền ứng cử của công dân. Ở đây cả hai cái, cả điều kiện ứng cử và thể thức ứng cử tôi tán thành với ý kiến của đồng chí Phạm Văn Kiệt ở bên Dân vận Mặt trận, xin hết.

Đồng chí Trương Nghiệp Vũ.

Tôi thấy rằng cái điều này đó thì về cái ý thì thống nhất như đồng chí vừa phát biểu, nhưng mà nếu ghi một đoạn như thế thì vô tình là làm làm cái cái quyền ứng cử của công dân nó nó người ta hiểu khác đi. Do đó cho nên tôi đề nghị trong cái điều này ở cái đoạn công dân mà đủ 21 tuổi trở lên thì có trình độ văn hóa với một cái mức độ nào đó và có hộ khẩu thường trú trong nước từ một năm trở lên đều có quyền ứng cử vào Quốc hội và Hội đồng nhân dân v.v... Tức là thêm hai cái điều kiện về thời gian và trình độ văn hóa vào, chứ không phải thể nói rằng là đại biểu Quốc hội, đại biểu Hội đồng nhân dân là không phân biệt. Xin hết.

Có đại biểu nào có ý kiến, thôi xin, mời anh Nguyễn Tài ạ.

Căn cứ vào cái kết quả thảo luận hôm trước về Luật Bầu cử, thì tôi chỉ xin đề nghị sửa chữ *cư trú* thành chữ *thường trú*.

Bây giờ đề nghị anh, có đồng chí nào có ý kiến không? Mời mời anh Nguyễn Thiết Hùng.

Ở cái, tôi xin nói cái Điều 22 nó có 2 cái khoản, một cái khoản cho cái cái người bầu cử và một cái khoản cho cái người ứng cử. Người bầu cử thì chúng ta hiện bây giờ không không biết chữ chúng ta cũng cũng cũng có thể cho đi bầu cử, nhưng mà cái người ứng cử đó là sẽ là đại biểu Quốc hội cho

nên phải đòi hỏi cái tiêu của người bầu cử và người ứng cử nó khác, cho nên thì ghép chung vào thì tôi thấy nó hơi khó đấy.

Có đại biểu nào có ý kiến? Giờ xin anh Tử Phát biểu.

**Bản sao
TTLTQG III**

Thưa các đồng chí, chúng tôi xin có ý kiến như thế này.

Thứ nhất đó là về vấn đề trình độ văn hóa thì tất nhiên là là trong cái việc mà bầu cử thì cũng cần có cái tiêu chuẩn nào đó, nhưng mà nếu ghi vào Luật thì ghi vào trong Hiến pháp thì cũng rất khó. Thế vì bây giờ thí dụ như văn hóa nhớ, yêu cầu là phải có trong này điều điều luật chúng ta chỉ viết là có trình độ hiểu biết, rồi có có năng lực để mà góp ý kiến xây dựng này khác các thứ, chứ nếu chúng ta nói là trình độ văn hóa như thế nào đó thì tôi nghĩ là mỗi địa phương mỗi khác, mỗi vùng mỗi khác. Thí dụ bây giờ chúng ta yêu cầu là trình độ văn hóa như là lớp 12 hay là phải đại học, thế thì ở cái vùng miền núi với vùng dân tộc thì như thế nào. Thì thưa các đồng chí nó cũng có cái khó như vậy. Cho nên tôi xin đề nghị thế này, các đại biểu mà nêu lên đấy thì tôi cũng thấy một cái cái nét thỏa đáng thì nên chăng là thêm một cái câu cuối cùng ý là Luật sẽ quy định thể thức bầu cử, nói vì rằng thì là bầu cử Quốc hội thì lại khác, bầu cử Hội đồng nhân dân lại khác, thì như cái tiêu chuẩn như các đồng chí phát biểu ý kiến đó thì đúng là phải có cụ thể hơn nữa, nhưng mà cái cụ thể đó thì sau này để Luật quy định, thì nên chăng thì xin phép chỉ thêm cái là Luật quy định thể thức bầu cử các cấp và ứng cử bầu cử các cấp, như thế tức là nó có một cái rõ ràng hơn ở trong Luật.

Xin đề nghị với Quốc hội như thế này, nếu như thế thì rất nhiều điều trong này đều sau này cũng phải có Luật, chứ không có thể nào chỉ có Hiến pháp không mà thi hành được. Thế thì nếu ta ghi từ điều nào rồi cũng phải ghi Luật định, thì xin là tất nhiên là sẽ phải có luật, thì xin là một cái trình độ văn hóa thì xin là sẽ không có ghi, bởi vì trình độ văn hoá thì hiện nay đương rất khác nhau, ghi sẽ rất khó, không phải chỉ vùng miền núi và dân tộc đâu, cả vùng nông thôn đồng bằng nữa, có nhiều nơi trình độ văn hóa còn rất thấp. Cho nên vấn đề đây thì tôi đề nghị không ghi rồi sau rồi sau xem luôn không

kip. Thế còn cái vấn đề mà pháp luật quy định thì là tất nhiên rồi, rồi thế nào chúng ta tới đây rồi thông qua Luật Bầu cử, Luật tổ gì thì thì tất nhiên rồi. Cho xin đề nghị Quốc hội cho thông qua với cái nội dung như dự thảo.

Vâng, thế xin là đại biểu Quốc hội nào tán thành cái Điều 52. Đồng chí Trần Quyết có ý kiến gì?

Tôi đồng ý với chỗ anh Tài là phải nói cái chỗ thường trú, bởi vì chúng ta viết một chữ cư trú không quy định, thì bây giờ cái số người di tản sắp đến ngày bầu cử về đây ở với gia đình người nhà độ 5; 7 hôm rồi thì ra ứng cử, bầu cử thì có được không? Tôi nói cái người Việt Kiều đi nước ngoài về đó thì cái đó thì cái đó chúng ta chấp nhận được, nhưng mà cái bọn bỏ Tổ quốc ra đi đó, nó vượt biên nó đi đó, thì bây giờ về có cho mà người ta vẫn giữ Quốc tịch Việt Nam thì có cho ứng cử không, cho bầu cử không? Tôi nói không được. Cho nên tôi đề nghị tôi đồng ý với anh Tài là phải nên nói chữ thường trú.